

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	35526
Nom	Teatre clàssic a Espanya: del text a l'escena
Cicle	Grau
Crèdits ECTS	6.0
Curs acadèmic	2023 - 2024

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
1003 - G. Estudis Hispànics	Facultat de Filologia, Traducció i Comunicació	4	Primer quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
1003 - G. Estudis Hispànics	10 - Literatura espanyola de los Siglos de Oro	Obligatòria

Coordinació

Nom	Departament
FERNANDEZ RODRIGUEZ, DANIEL	150 - Filologia Espanyola
FERRER VALLS, M.TERESA	150 - Filologia Espanyola

RESUM

L'assignatura *Teatre Clàssic a Espanya: del text a l'escena* s'insereix en el mòdul *Literatura Espanyola* i en la matèria *Literatura Espanyola dels Segles d'Or*, destinada al desenvolupament de competències generals d'un graduat o graduada en la branca acadèmica d'Humanitats i, dins d'ella, en el Grau d'Estudis Hispànics: llengua espanyola i les seves literatures. Està concebuda amb caràcter de formació obligatòria per aportar als estudiants el coneiximent bàsic sobre el teatre espanyol dels Segles d'Or a través de l'estudi, anàlisi i comentari d'alguns dels seus textos més importants. Es tracta d'oferir una visió àmplia de la seua evolució i desenvolupament al llarg del període, sobre el context històric, social i cultural en què es produeix, així com de les principals fites que van influir en la seua transformació i progressiva consolidació com un fenomen cultural de primer ordre, amb el naixement de les primeres companyies d'actors professionals i l'aparició de nous espais de representació. La lectura dels textos dramàtics proposats suposa una aproximació crítica als principals dramaturgs, dels gèneres dramàtics més destacats i dels mitjans i agents de la seua producció i posada en escena. També es treballarà la localització de les fonts d'informació per al seu estudi i la capacitat per a l'aplicació dels coneixements en l'àmbit acadèmic, professional o de recerca.

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

Cap

COMPETÈNCIES

1003 - G. Estudis Hispànics

- Conèixer la literatura i el teatre en llengua espanyola.
- Conèixer l'evolució històrica de la literatura i el teatre en espanyol.
- Coneixer les tècniques i mètodes d'anàlisi en textos literaris i no literaris i la seua aplicació en l'àmbit de l'espanyol.
- Coneixer la crítica textual i l'edició de textos en espanyol.
- Elaborar correctament i adequadament textos orals i escrits de diferent tipus.
- Aplicar tasques d'assessorament i correcció lingüística i literària en relació amb l'espanyol.
- Identificar problemes i temes d'investigació i avaluar la seua rellevància en l'àmbit de la llengua, la literatura i el teatre en espanyol.
- Que els estudiants hagen demostrat posseir i comprendre coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé descansa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda del seu camp d'estudi.
- Que els estudiants tinguen la capacitat d'arreglar i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seua àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguen una reflexió sobre temes rellevants d'índole social, científica o ètica.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants hagen desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per a emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Conèixer i aplicar els corrents i metodologies de la teoria i crítica literàries.
- Demostrar un compromís ètic en l'àmbit filològic, centrant-se en aspectes tals com la igualtat de gèneres, la igualtat d'oportunitats, els valors de la cultura de la pau i els valors democràtics i els problemes mediambientals i de sostenibilitat així com el coneixement i l'apreciació de la diversitat lingüística i la multiculturalidad.

- Aplicar tecnologies de la informació i la comunicació, eines informàtiques, locals o en xarxa en l'àmbit filològic.
- Treballar en equip en entorns relacionats amb la filologia i desenvolupar relacions interpersonals.
- Treballar i aprendre de manera autònoma i de planificar i gestionar el temps de treball.

RESULTATS DE L'APRENTATGE

Los resultados de aprendizaje son comunes al nivel 2 (materia *Literatura española de los Siglos de Oro*). Los específicos de esta asignatura son:

- Tener la capacidad de identificar las características de las creaciones literarias y dramáticas de los Siglos de Oro, así como los rasgos identificativos propios de autores, géneros y obras del periodo.
- Ser capaz de identificar las características de una obra literaria de los Siglos de Oro y su adscripción a las distintas corrientes estéticas e ideológicas.
- Ser capaz de describir las características históricas y culturales que permiten entender la evolución y tradición literaria de los Siglos de Oro en su contexto ideológico y cultural.
- Ser capaz de debatir sobre el concepto de canon y la consideración de clásico en el ámbito literario.
- Ser capaz de valorar la importancia de la tradición ecdótica en el ámbito filológico.
- Tener la capacidad de usar la lengua española para expresar correcta y adecuadamente juicios críticos en diferentes contextos de comunicación y difusión.
- Tener capacidad de utilizar el conocimiento adquirido para identificar temas de investigación y valorar su relevancia.
- Tener capacidad de manejar información bibliográfica pertinente, especializada y actualizada.
- Tener capacidad de utilizar las producciones literarias para reflexionar sobre distintas problemáticas relevantes en la sociedad actual.
- Ser capaz de utilizar los conocimientos sobre patrimonio literario y transferirlos en entornos de difusión relacionados con la divulgación cultural literaria.
- Ser capaz de organizar de manera autónoma un proyecto filológico propio de investigación.
- Ser capaz de usar adecuadamente la terminología clave del análisis literario y lingüístico, basado en el desarrollo contemporáneo de la crítica, la teoría literaria y la tradición filológica.
- Ser capaz de apreciar valores estéticos, civiles, sociales e históricos de la literatura en relación con sus producciones simbólicas y con otras manifestaciones culturales.
- Ser capaz de realizar búsquedas de información en la red, de utilizar bases de datos especializadas y de manejar espacios de información complejos.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Introducció

El teatro como espectáculo: infraestructura, lugares de representación, escenografía, actores. Las controversias sobre la licitud del teatro. Breve panorama sobre prácticas escénicas teatrales anteriores a la gestación de la comedia barroca: cortesana, erudita, populista.

2. El teatro del primer Renacimiento

De la égloga a la comedia renacentista: Juan del Encina y Bartolomé de Torres Naharro. La Comedia Himenea de Torres Naharro.

3. Teatro breve y comicidad carnavalesca

Del paso al entremés: de Lope de Rueda a Cervantes. El retablo de las maravillas de Cervantes.

4. El auto sacramental: un nuevo género para la escena barroca

De la gestación del auto sacramental a su culminación como género dramático. El gran teatro del mundo de Calderón.

5. Hacia un modelo de tragedia adaptada a los nuevos tiempos

Las tentativas trágicas de finales del siglo XVI y la tragedia en la época de Calderón: La gran Semíramis de Cristóbal de Virués y La vida es sueño de Calderón.

6. El triunfo de la llamada Comedia Nueva

La teorización sobre un teatro tragicocómico. Un espacio para la risa: la comedia. La viuda valenciana de Lope de Vega.

7. El drama frente a la comedia

Una apuesta teatral excepcional en el contexto europeo: el drama de la honra villana en el marco social e ideológico de la época. Fuenteovejuna de Lope de Vega

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes teoricopràctiques	60,00	100
Estudi i treball autònom	40,00	0
Preparació d'activitats d'avaluació	50,00	0
TOTAL	150,00	

METODOLOGIA DOCENT

La metodologia docent d'aquesta assignatura s'articula al voltant d'activitats formatives presencials i no presencials.

1) Les activitats formatives presencials es desenvoluparan d'acord amb el model de classes lectives teoricopràctiques, en què es treballaran tant continguts teòrics com continguts metodològics, pràctics o aplicats. S'exposaran teòricament, per part de professorat, els conceptes i temes especificats en el programa de l'assignatura, es proporcionaran les directrius i orientacions per a la lectura crítica dels textos dramàtics i s'analitzaran textos dramàtics de lectura obligatòria, la valoració personal dels quals condueca al debat o discussió subsegüents.

2) Activitats no presencials: destinades fonamentalment a la lectura crítica dels textos dramàtics i al treball autònom de cara a l'elaboració d'activitats pràctiques, així com a la preparació de la prova escrita final.

Les activitats formatives presencials i no presencials estan destinades a fomentar tots els resultats generals de l'aprenentatge, així com les competències específiques assenyalades en l'apartat corresponent.

AVALUACIÓ

La qualificació final serà la suma de les qualificacions obtingudes en els conceptes següents:

ACTIVITAT EVALUADA	Puntos	%
1. Activitats realitzades durant el curs	6	60%
2. Examen final	4	40%
TOTAL	10	100%

Per aprovar l'assignatura serà necessari obtenir un mínim d'un 2 a l'examen. Si no s'obté aquesta nota mínima no es sumarà la qualificació obtinguda a les activitats pràctiques. Es guardarà la nota aprovada (de l'examen o de les activitats pràctiques) de la primera a la segona convocatòria.

Totes les parts de l'avaluació seran recuperables a la segona convocatòria. El professorat informará amb la suficient antelació als estudiants que s'hi hagen de presentar a segona convocatòria sobre quines activitats hauran de realitzar en cas de no haver superat algun dels requisits a la primera convocatòria.

El sistema de evaluación da por supuesto que el estudiante debe ser capaz de expresarse correctamente en español. Por lo tanto, las faltas de redacción (puntuación, ortografía, léxico, sintaxis, etc.) comportarán una reducción de la nota. Un total de cinco faltas implicará que el texto presentado se pueda suspender automáticamente; asimismo, también se podrá suspender el examen si el número de faltas es inferior a cinco, pero el profesorado responsable considera que su gravedad así lo justifica.

El estudiante debe consultar en este enlace (<https://www.uv.es/websbd/formacio/Plagio-2010.pdf>) el documento elaborado por el Servei de Biblioteques i Documentació de la Universitat de València (06/10/2010) en el que se especifica en qué consiste la deshonestidad académica (plagio) y cómo evitarla. Cualquier tipo de plagio implicará el suspenso automático con un 0.

La honestidad intelectual es vital en las comunidades académicas, y para la justa evaluación del trabajo del estudiantado. Todos los trabajos presentados en este curso han de ser de autoría original. No se admitirán trabajos en los que se haga uso de colaboración fraudulenta o la composición con la ayuda de inteligencia artificial (ChatGPT u otros).

El sistema general de qualificacions seguirà la normativa de la Universitat de València aprovada pel Consell de Govern del dia 30 de maig de 2017. ACGUV 108/2017.

REFERÈNCIES

Bàsiques

- Torres Naharro, Bartolomé de, Comedia Himenea, en Teatro completo, edición de Julio Vélez-Sainz, Madrid, Cátedra, 2013.
- Cervantes, Miguel de, El retablo de las maravillas, en Entremeses, ed. de Alfredo Baras, Madrid, RAE, 2012. Edición digital de Florencio Sevilla Arroyo [<http://www.cervantesvirtual.com/obra/el-retablo-de-las-maravillas--0/>]
- Virués, Cristóbal de, La gran Semíramis, ed. de Alfredo Hermenegildo, Madrid, Cátedra, 2012. Edición digital de Teresa Ferrer Valls [https://tc12.uv.es/canon60/C6059_LaGranSemiramis.php]
- Calderón de la Barca, Pedro, La vida es sueño, ed. de Evangelina Rodríguez Cuadros, Madrid, Espasa Calpe, 2010. Edición digital de Evangelina Rodríguez [https://tc12.uv.es/canon60/C6011_LaVidaEsSueno.php]
- Vega, Lope de, La viuda valenciana, ed. de Teresa Ferrer Valls, Madrid, Clásicos Castalia, 2002. Edición digital de Teresa Ferrer Valls [https://tc12.uv.es/canon60/C6054_LaViudaValenciana.php]
- Vega, Lope de, Fuente Ovejuna, ed. de J. M.ª Marín, Madrid, Cátedra, 2006. Edición digital de PROLOPE [https://tc12.uv.es/canon60/C6046_Fuenteovejuna.php]

Complementàries

- ARELLANO, Ignacio, Historia del teatro español del Siglo XVII, Madrid, Cátedra, 1995.
- RODRÍGUEZ CUADROS, Evangelina, Calderón, Madrid, Síntesis, 2002.
- APARICIO MAYDEU, Javier (ed.), Estudios sobre Calderón, Madrid, Istmo, 2000 (2 vols.)
- ARELLANO, Ignacio y J. Enrique DUARTE, El auto sacramental, Madrid, Ediciones del Laberinto, 2003.
- RUIZ RAMÓN, Francisco, Calderón, nuestro contemporáneo, Madrid, Castalia, 2000.
- OLSON, Elder y Bruce W. WARDROPPER, Teoría de la comedia, Barcelona, Ariel, 1978.
- NEWELS, Margaret, Los géneros dramáticos en la preceptiva literaria del Siglo de Oro, Londres, Tamesis Books, 1974.
- PÉREZ PRIEGO, Miguel Ángel, El teatro en el Renacimiento, Madrid, Laberinto, 2004.
- MARAVALL CASESNOVES, José Antonio, La cultura del Barroco, Barcelona, Ariel, 1975.
- KOWZAN, Tadeusz, Littérature et spectacle dans leurs rapports esthétiques, thématiques et sémiologiques [Literatura y espectáculo, versión castellana de M. García Martínez, Madrid, Taurus, 1992].
- PONTÓN, Gonzalo, «Hacia el primer espectáculo comercial de la era moderna», en Jorge García López, Eugenia Fosalba y Gonzalo Pontón, Historia de la literatura española 2. La conquista del clasicismo. 1500-1598, Barcelona, Crítica, 2013, pp. 511-656.
- RUIZ PÉREZ, Pedro, Manual de estudios literarios de los Siglos de Oro, Madrid, Castalia, 2003.
- WILSON, E. M. y D. MOIR, Historia de la literatura española, 3: Siglo de Oro: teatro, Barcelona, Ariel, 1974.